



FINSPÅNG

Skogspolicy

Finspångs kommun

Antagen av Kommunfullmäktige
2016-10-05

FINSPÅNGS KOMMUN

Skogspolicy

Finspångs kommun
612 80 Finspång
Telefon 0122-85 000 • Fax 0122-850 33
E-post: kommun@finspang.se
Webbplats: www.finspang.se

Innehåll

Inledning	2	Tätortsnära-/rekreationsskog	4
Lagar och krav	2	Skötsel	4
Målsättningar i Sverige	2	Naturområdesskog	5
Kommunens skogsinnehav	3	Skötsel	5
Omfattning	3	Naturområde för skolverksamhet	5
Skogsbruksplan	3	Skötsel	5
Ansvar	3	Produktionsskog	5
Målsättningar för kommunens skog	4	Skötsel	5

Inledning

I kommunens översiktsplan¹ anger målet ”Finspångs kommun är ett hållbart samhälle där människor lever ett hälsosamt och rikt liv i samklang med naturen” tonen för översiktsplanens samtliga områden. I planen konstateras även att ”En rik och omväxlande natur med ett varierat växt- och djurliv är en värdefull kvalitet för kommunen och ger goda förutsättningar för olika former av friluftsliv och utveckling av naturbaserad turism”. Denna skogspolicy har tagits fram för att fastställa de mål och ambitioner som finns för den kommunägda skogen i Finspång. Policyn är ett levande dokument som regelbundet ska ses över och uppdateras.

Lagar och krav

Hur skogsbruket i Sverige ska bedrivas regleras bland annat av följande lagar:

- Skogsvårdslagen
- Miljöbalken
- Plan- och bygglagen
- Kulturminneslagen

Då kommunens skog är varierad behöver hänsyn tas till lagar och krav för allt från produktionsskog till naturreservat.

Det finns även lagstiftning som gäller för alla de som nyttjar naturen. Allemansrätten ger alla rätt att vistas i naturen, men den innebär även skyldigheter för den som gör det. Det är exempelvis inte tillåtet att:

- Skräpa ner i naturen
- Elda om det finns risk för brand
- Ta kvistar, grenar, näver eller bark från växande träd
- Ta buskar eller träd
- Plocka blommor som är fridlysta
- Köra med motordrivna fordon på barmark i terrängen

Målsättningar i Sverige

I Sverige finns målsättningar för skogsbruket på nationell, regional och lokal nivå. Nationellt finns 16 miljö kvalitetsmål, fastställda av Sveriges riksdag, varav fyra stycken berör skogen i Finspångs kommun:

- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt växt- och djurliv
- God bebyggd miljö

¹ ”Översiktsplan 2011, Framtiden finns i Finspång”, Antagen av kommunfullmäktige 2011-11-23

Kommunens skogsinnehav

Omfattning

Finspångs kommun äger i dagsläget cirka 800 hektar skogsmark. Den största andelen kommunägd skog finns i och kring Finspångs tätort, men även en del i Rejmyre och Sonstorp. Andelen löv uppgår till cirka 25 % och andelen barr till ca 75 % (varav tall 50 % och gran 25 %).

Av kommunens totala skogsinnehav är cirka 495 hektar produktionsskog. Resterande är rekreations-/naturområden, impediment (mossar och berg) och inägomark (tex holmar på beten/åkermark). Årligen avverkas cirka 300-500 m³fub (fast mått under bark, grenar, bark och topp borträknat) av den produktiva skogen. Volymen bygger på rekommendationer som har tagits fram i skogsbruksplan.

Skogsbruksplan och skogspolicy

För att förvalta skogen på ett bra sätt används en så kallad grön skogsbruksplan som innehåller skötselplaner anpassade för de områden som kommunen äger. Finspångs första skogsbruksplan togs fram för att gälla 2008-2016. Intervall för efterföljande skogsbruksplan är 2017-2026. Skogsbruksplanen gäller all kommunägd skog, dock omfattas inte parkområden inom tätbebyggt område.

Kommunens skogsbruk är certifierat enligt den svenska skogsstandarden PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification). Standarden syftar till att utveckla en ekonomiskt uthållig och värdefull skogsproduktion, biologisk mångfald samt värna om kulturmiljö, sociala värden och estetiska värden.

För kommunens skogar gäller spårgaranti, det vill säga att de största spåren som uppstår vid avverkning ska läggas igen.

Skogspolicyn är det dokument som anger kommunens målsättningar med den kommunägda skogen och ska användas som underlag vid förnyelsen av skogsbruksplanen. Det är dock skogsbruksplanen som används vid den praktiska skötseln.

Ansvar

Sektor Samhällsbyggnad har det formella ansvaret för kommunens skogsbruk och ansvarar även för genomförandet. Till arbetsuppgifterna kring skogsmarkerna hör även att ta emot frågor och åsikter från allmänheten samt att ha en dialog med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Det är även viktigt att förmedla information angående åtgärder till de som är berörda för att skapa en förståelse, kunskap och dialog. Vid större åtgärder eller åtgärder som kan skapa stor opinion ska en dialog föras med de närmast berörda fastighetsägarna.

Målsättningar för kommunens skog

Finspångs kommun har fastställt följande övergripande och långsiktiga mål för skogen:

- Den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas
- Skogens sociala värden ska värnas genom att måna om friluftsmöjligheter både vad gäller aktiviteter och avkoppling/rekreation
- Kommunen ska sträva efter att tillgänglighetsanpassa skogsområden där så är lämpligt
- Särskilda skogsytter ska bevaras och skötas för nutida och framtida behov av naturområden för kunskapsuppbyggnad och utevistelse till förmån för allmänhet och skolverksamhet
- Avkastningen från skogen ska återinvesteras i kommunens skog och grönytor

Tätortsnära-/rekreationsskog

Tätortsnära skog är träd, trädssamlingar eller skogsområden som finns i omedelbar anslutning till bebyggelse. Skogen har både ett estetiskt värde och är viktiga områden för rekreation. Rekreativvärde anses av forskning kunna överstiga virkesvärdet i form av minskade samhälleliga kostnader. Detta ger rekreativområden både ett ekonomiskt och emotionellt värde².

Finspångs kommun vill ge invånarna tillgång till en god livsmiljö med rika naturupplevelser. Därför är det viktigt att bevara tätortsnära skog. Det bidrar till att skog blir mer lättillgängligt för fler människor och ökar deras möjligheter att vistas i skogsområden. För barn är det extra viktigt då de ges möjlighet att kunna leka i skogen och utforska naturen i större utsträckning än om det krävs en bil- eller bussresa. En tätortsnära skog gör möjligheterna till skogsvistelse mer jämställda ur ett socioekonomiskt perspektiv.

Skötsel

I den tätortsnära skogen bedrivs skogsbruk enligt skogsbruksplan som är anpassad för varje område. Vissa åtgärder kan även vara händelsestyrda. Det kan exempelvis röra sig om ett träd som har fallit och blockerar en gångbana och behöver tas bort. Säkerhet prioriteras vid skötsel av denna typ av skog och en utökad hänsyn tas till kommuninvånarnas synpunkter. Skötsel av spår och stigar är en viktig del för tillgängligheten.

² "Skogens välfärdsekonomiska rekreativvärde: Utgångspunkter och kunskapsläge samt forskningsbehov i Sydsverige" 2003, Prof. Leif Mattsson, Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap SLU, Alnarp

Främst maskinell skötsel i tätortsnära skog men viss manuell röjning i rekreationsområden. Återplantering ska ske på sådana platser där så är lämpligt för att undvika ”sår” i naturen samt i vissa fall gynna den biologiska mångfalden.

Naturområdesskog

Skogsområden där extra hänsyn tas till naturvärdena och skötsel anpassas efter naturens behov. Naturområdesskog delas in i två olika kategorier, NO-bestånd (ingen skötsel, fri tillväxt) och NS-bestånd (skötsel för att utveckla och ta tillvara på naturvärden). Kommunen innehar i dagsläget cirka 44 hektar NO-bestånd samt 56 hektar NS-bestånd. Även dessa områden kan fungera som rekreationsskog så länge hänsyn tas till naturen.

Skötsel

NO-bestånd lämnas i princip orört och naturen får ha sin egen gång då de värden som finns där frodas bäst på det sättet, i NS-bestånd krävs en specifik typ av skötsel för att gynna de eftertraktade värdena på platsen. Eventuell skötsel anpassas efter de naturvärden som ska bevaras. För att få ut det mesta av områdenas naturvärden sker dialog med föreningar som värnar om naturintressen.

Naturområde för skolverksamhet

Skogsområden, oftast tätortsnära, som har säkerställts för bevarande som naturområde för skolverksamhet. Syftet är att dessa skogsytor ska bevaras för nutida och framtida behov av naturområden för förskolor och skolor för kunskapsuppbyggnad och utevistelse.

Skötsel

Skötseln av naturområden för skolverksamhet kan i princip likställas med det för naturområdesskog (NO-bestånd). Dessa områden ska lämnas i princip orörda och naturen får ha sin egen gång då de värden som finns där frodas bäst på det sättet. Särskild vikt läggs även vid säkerheten. Skötsel av spår och stigar är en viktig del för tillgängligheten.

Skötseln sker främst maskinellt men även viss manuell röjning förekommer. Återplantering ska ske på sådana platser där så är lämpligt för att undvika ”sår” i naturen samt i vissa fall gynna den biologiska mångfalden.

Produktionsskog

Den kommunägda produktionsskogen omfattar cirka 495 hektar skog. Merparten av hela kommunens skogsbestånd är yngre än 100 år och inkluderas i produktionsinriktat skogsbruk.

Skötsel

I kommunens produktionsskog tillämpas förnygringsavverkning där kalhuggning ska undvikas förutom vid nyexploatering för boende och verksamhet. Varje område har i skogsbruksplanen ett bestämt intervall för röj-

ning, gallring och avverkning. I produktionsskogen tillämpas främst maskinell skötsel i men viss manuell röjning förekommer.

Efter avverkning ska grot (grenar och trädkoppar) samlas ihop på en eller flera platser för att kunna torka och släppa barr. Hänsyn ska tas för att säkerställa en god tillgänglighet för allmänheten på området. Flisning ska ske på året när det påverkar djurlivet minst (många djurarter använder rishögar som bostad och övervintringsplatser). Efter avverkning tillämpas i huvudsak naturlig förnygring men viss återplantering kan ske för att gynna den biologiska mångfalden.